

Formy analityczne czasu przeszłego

Autor: Halina Karaś

{smoothgallery image=M880.gif&title=Leksykon&caption=Formy analityczne czasu przeszłego. Oprac. A. Krawczyk-Wieczorek na podstawie: Dejna 98, Kucała 89.}Formy analityczne czasu przeszłego. Formy czasu przeszłego jedynie z zaimkiem w funkcji wykładnika osoby, typu ja był, ty widział, my znali, wy chodzili, są rzadkie w gwarach polskich. Występują wyłącznie lub obocznie do form końcówkowych w gwarach pogranicza wschodniego (polsko-białoruskiego i polsko-ukraińskiego), południowo-wschodniej Małopolski, a także w części zachodniej Pogórza (np. w gwarze podegrodzkiej), części gwar północnopolskich (od Suwalszczyzny przez płd. część Mazur po Kociewie i Bory Tucholskie). Na pograniczu wschodnim ich żywotność wspiera wschodniostowiański (analityczny) typ czasu przeszłego. Są one rozpowszechnione również w polszczyźnie kresowej, zarówno w północno-, jak i w południowokresowej, choć nie na wszystkich obszarach kresowych są wyłączne. Przykładowo – na Kresach północno-wschodnich typowe są dla Wileńszczyzny, natomiast rzadko występują na Kowieńszczyźnie, gdzie panuje typ końcówkowy chodziłaś // chodziłasz, robiłim, chodziłim.